

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – november 2023

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand november.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Geen eensgezindheid over een Europese kieskring en transnationale lijsten

Op de Raad Algemene zaken van 15 november wisselden de ministers van gedachten over het voorstel van het Europees Parlement om de Europese kieswet aan te passen. De ministers werd gevraagd hoe ze stonden tegenover het idee van een Europese kieskring met transnationale lijsten. Uit de gedachtewisseling bleek dat een meerderheid van de lidstaten vraagtekens plaatst bij dit idee. Het standpunt van de Vlaamse Regering hierover is dat kleine lidstaten voldoende vertegenwoordigd moeten zijn, dat er rekening moet worden gehouden met de grondwettelijke realiteit in de lidstaten, en dat het belangrijk is om Europa dichter bij de kiezer te brengen, maar dat er over de manier waarop verschillende visies zijn. Een grote meerderheid van de lidstaten stond wel open om enkele andere aspecten van het voorstel van het Europees Parlement, zoals het verbod op dubbel stemmen en de toegang tot de stemming, op technisch niveau te blijven bespreken.

1.2 Laatste lijn voor het interim-handelsakkoord met Chili

Eind november stond de voorbereiding voor de ondertekening van de interim-handelsovereenkomst met Chili op de agenda van de Raad Buitenlandse Zaken. Het akkoord behoort samen met het handelsakkoord met Nieuw-Zeeland tot een van de meest moderne handelsakkoorden. Het interim-akkoord is een modernisering van het bestaande handelsakkoord met Chili en zorgt onder andere voor een verdere liberalisering van de tarieflijnen en een verbeterd marktaanbod voor overheidsopdrachten, en komt zo tegemoet aan enkele openstaande Vlaamse verzuchtingen. Chili is ook een belangrijke partner in het kader van grondstoffen. Het akkoord bevat ook een apart luik rond duurzame ontwikkeling. Ook vanuit de andere lidstaten kwam er een brede steun voor het akkoord en werd de hoop uitgesproken dat andere handelsakkoorden mogen volgen.

1.3 Eurogroep bespreekt concurrentiekracht, macro-economische en begrotingsuitdagingen en bankwezen

Op 8 november besprak de Eurogroep de macro-economische ontwikkelingen in de eurozone, onder andere inflatie. De Commissie presenteerde daarbij haar herfststraming, die op 15 november werd gepubliceerd. Verder wisselden de ministers van gedachten over het concurrentievermogen van de eurozone, de uitdagingen en belangrijkste toekomstige beleidsafwegingen op dit gebied. In bankenuniesamenstelling (met Bulgarije) besprak de Eurogroep de gezondheid van het bankwezen, de nog te ondernemen stappen om de veerkracht van het systeem te behouden en de toekomstige uitdagingen aan te pakken. Ten slotte zetten de ministers in inclusieve samenstelling (met niet-eurozone lidstaten) hun gedachtewisseling met marktdeelnemers over de toekomst van de Europese kapitaal- en financiële markten voort. De nadruk lag op institutionele beleggers, waaronder staatsinvesteringsfondsen en pensioenfondsen, en op de deelname van kleine beleggers. De Eurogroep ging met die stakeholders in dialoog over hoe institutionele beleggers meer kunnen bijdragen aan de Europese kapitaalmarkten, met bijzondere aandacht voor investeringsstrategieën en het aanpakken van de fragmentatie van de Europese kapitaalmarkten.

1.4 Ministers bespreken de herziening van het EU-begrotingskader tijdens het Ecofin-ontbijt

Tijdens het ontbijt voorafgaand aan de Raad Economische en Financiële Zaken (Ecofin) van 9 november bespraken de ministers, naast de macro-economische situatie in de EU en de aanstelling van de voorzitter van de Europese Investeringsbank, de herziening van het Europese begrotingskader. Het Spaanse voorzitterschap schetste de voortgang op de politieke kernpunten, waaronder de vraag naar waarborgen om voldoende schuldreductie en een beperking van het deficit te garanderen. De ambitie blijft om op de Raad van 8 december een breed gedragen akkoord te bereiken. Als onderdeel van de formele agenda wisselden de ministers van gedachten over de economische en financiële gevolgen van de Russische

agressie tegen Oekraïne. Ze kregen daarbij van de Commissie een update over de economische en begrotingssituatie in Oekraïne en de uitvoering van de EU-sancties. De Raad keurde verder uitvoeringsbesluiten goed ter aanpassing van de Plannen voor Herstel en Veerkracht (PHV) van Oostenrijk, Denemarken, Zweden en Litouwen. De aanpassing van het Belgische PHV wordt behandeld op de Raad van 8 december. Ten slotte vond een gedachtewisseling plaats over de geleerde lessen in het kader van het Europees Semester. Vooruitkijkend naar 2024 gaf de Commissie aan dat door de Europese verkiezingen de publicatie van het lentepakket in 2024 uitzonderlijk pas op 19 juni zal plaatsvinden.

1.5 Raad Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

De Raad Buitenlandse Zaken vond in driedelige constellatie plaats in november: de Raad Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking. De Raad Buitenlandse Zaken besprak de COP28, een belangrijke editie van de jaarlijkse klimaatconferentie aangezien de *global stocktake* op de agenda staat - het proces waarin om vijf jaar een stand van zaken wordt gegeven. De Raad Buitenlandse Zaken besprak de situatie in Israël en de Gazastrook. In lijn met de conclusies van de Europese Raad, werd opgeroepen tot onmiddellijke humanitaire pauzes en de instelling van humanitaire corridors. De Raad besprak ook de Russische agressie in Oekraïne, met name de Europese Vredesfaciliteit en de EU Advisory Mission Ukraine. Ten slotte werd ook de situatie Armenië Azerbeidzjan besproken. De Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking werd geïnformeerd over de situatie in Oekraïne, de hulp aan Palestina, de uitvoering van het EU-genderactieplan III en de follow-up van de EU-CELAC (Latijns Amerikaanse en Caribische Staten) top, er vond een informeel gesprek plaats met de president van de Wereldbank Ajay Banga. Ten slotte werden team Europe in Afrika en het Global Gateway Forum besproken.

1.6 Vlaams minister Hilde Crevits houdt al even de voorzittershamer vast tijdens de Agrifish Raad van november

In november mocht Vlaams minister Hilde Crevits de EU-ministerraad voor visserij al even voorzitten. Door de regeringsvorming in Spanje kon de Spaanse minister Planas, die normaal gezien de Raad zou voorzitten, niet aanwezig zijn. Dit was een primeur en meteen een mooie voorbereiding op het Belgisch Voorzitterschap vanaf 1 januari 2024. Tijdens de vergadering konden de EU-ministers voor visserij van gedachten wisselen over de vangstmogelijkheden in 2024. Heel wat lidstaten kwamen tussen over de vandaag nog lopende onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen met een duidelijke vraag voor een tijdig en evenwichtig akkoord. Vlaanderen had bijzondere aandacht voor o.m. de vangstmogelijkheden voor tong – dé belangrijkste doelsoort voor de Vlaamse visserijsector. Daarnaast vestigde Vlaanderen ook aandacht op de ban op de boomkor in de Noorse wateren. Vlaanderen vraagt ook om meer stabiliteit in de vangstmogelijkheden voor de visserijsector, want momenteel zijn er van jaar tot jaar grote fluctuaties. Op de visserijraad van december zal vervolgens een voorzitterschapscompromis worden besproken door de EU-ministers. Hopelijk is er tegen dan ook een akkoord met het VK en Noorwegen.

1.7 Raad Jeugdzaken heeft aandacht voor het mentale welzijn van jongeren en de EU-jeugdtest

Deze Raad begon met een informeel ontbijt met de EU-jongerenvertegenwoordigers, en ministers van België, Hongarije, Zweden en Spanje, de Vlaamse diplomatiek Vertegenwoordiger Matthias De Moor, het Europees Jeugdforum en EU Commissaris Iliana Ivanova. Het centrale thema was de geestelijke gezondheid van jongeren en mogelijke manieren om de problemen met preventieve maatregelen binnen de EU aan te pakken. De mogelijkheid van een EU-jeugdtest als relevant instrument om het effect van het EU-beleid op jongeren te meten, was een van de hoofdthema's in de bespreking. Verschillende ministers waren het erover eens dat een jeugdperspectief moet worden geïntegreerd in de effectbeoordeling van EU-wetgeving. In zijn tussenkomst hield minister Dalle o.a. naar aanleiding van de situatie in het Midden-Oosten een sterk pleidooi voor vrede "Children do not start conflicts, they deserve and need peace". Tot slot heeft Minister Dalle het werkprogramma van het aantredende Belgische voorzitterschap op het gebied van jeugdzaken gepresenteerd.

1.8 EU-cultuurministers bespreken arbeidsomstandigheden van kunstenaars en culturele en creatieve professionals

Op 24 november 2023 kwamen de EU-cultuurministers samen. België werd vertegenwoordigd door Minister-President Jan Jambon. Na een videoboodschap van de Oekraïense minister van Cultuur keurden de ministers de allereerste Raadsconclusies over de videogamesector goed, die de culturele en creatieve dimensie van videogames in Europa wil versterken, alsook hun concurrentiekracht en economisch potentieel ondersteunen, o.a. via behoud van talent en gendermainstreaming. Daarnaast hield de Raad een publiek debat over het bevorderen van degelijke arbeidsomstandigheden voor kunstenaars en culturele creatieve professionals op EU-niveau. De ministers verklaarden dat zij samen willen werken aan een aantal minimumnormen met betrekking tot het statuut van kunstenaars, waaronder hun arbeidsomstandigheden, sociale bescherming en grensoverschrijdende mobiliteit. Minister-President Jambon verwees in naam van België naar de maatregelen die op dit moment in de verschillende Gemeenschappen en op federaal niveau al worden genomen. Voor Vlaanderen bijvoorbeeld is het toepassen van de principes van 'fair practice' en een correcte vergoeding van kunstenaars opgenomen als criterium voor de beoordeling van subsidieaanvragen binnen het nieuwe Vlaamse Kunstendecreet.

1.9 Onderwijsministers keuren Raadsconclusies goed over rol onderwijs en vorming in versterken Europese waarden en democratisch burgerschap

Op donderdag 23 november kwamen de Europese Onderwijsministers bijeen in Brussel. Minister Désir van de Franse Gemeenschap vertegenwoordigde België tijdens deze bijeenkomst. Dit was de eerste Onderwijsraad onder het Spaanse Voorzitterschap. Tijdens de Raad stond de goedkeuring van de Raadsconclusies over de rol van onderwijs en vorming in het versterken van Europese waarden en democratisch burgerschap op de agenda. Vervolgens werd aan de lidstaten gevraagd om de Raadsaanbeveling te aanvaarden met betrekking tot de succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale training, evenals de Raadsaanbeveling ter verbetering van het aanbod van digitale vaardigheden in onderwijs en vorming. Daarna vond een beleidsdebat plaats over het aantrekken van vrouwelijk talent binnen STEAM-disciplines. Alle lidstaten waren het erover eens: meisjes moeten al op jonge leeftijd in contact komen en geïnteresseerd raken in STEAM-vakken binnen het onderwijs. In een apart agendapunt hebben België en Nederland de uitdagingen met betrekking tot gegevensbescherming, privacy en de grote aanbieders van educatieve technologie aangekaart, naar aanleiding van een brief van minister Weyts en minister Paul aan de Europese Commissie. Vlaanderen en Nederland roepen op tot versterkte Europese samenwerking en actieve kennisdeling op dit gebied.

1.10 Informele Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (gelijkheid)

Op 24 november werd een informele ministeriële bijeenkomst gehouden van de EU-ministers voor Gelijkheid/Gelijke Kansen. Voor België nam staatssecretaris Leroy deel. De focus van de ministeriële bijeenkomst lag op de problematiek van geweld ten aanzien van vrouwen, in het bijzonder de huidige uitdagingen m.b.t. dataverzameling en slachtofferzorg, evenals de uitdagingen die voortvloeien uit nieuwe vormen van gendergerelateerd geweld, zoals cybergeweld. In dat kader werd bijzondere aandacht besteed aan de ontwerprichtlijn rond gendergerelateerd geweld en huiselijk geweld, die momenteel binnen de raadsformatie Justitie en Binnenlandse Zaken onderhandeld wordt, en waarvan gehoopt wordt dat de onderhandelingen kunnen gefinaliseerd worden tijdens het Belgische voorzitterschap. De staatssecretaris maakte ook melding van de informele ministeriële conferentie voor Gelijke Kansen die in februari 2024 door het Belgisch voorzitterschap zal worden georganiseerd.

1.11 Ministers debateren over groen collectief overleg en sociale investeringen

Op 27 en 28 november vergaderden de EU ministers van Werk en Sociale Zaken. Voor België namen minister Dermagne, Vandenbroucke, Lalieux en staatssecretaris Leroy deel. De ministers debatteerden over groen collectief overleg en sociale investeringen. De EU-lidstaten onderlijnden in het debat het cruciale belang van groen collectief overleg voor een eerlijke transitie. De meeste lidstaten toonden zich expliciet voorstander van het opnemen van sociale investeringen in de economic governance review. Verschillende lidstaten gaven aan dat begrotingen onder druk staan en dat sociale investeringen nodig zijn en niet overboord mogen gegooid worden. Het ging zowel over beleid dat inkomens verhoogt als actief arbeidsmarktbeleid en beleid rond vaardigheden. Er werd ook benadrukt dat goede sociale investeringen belangrijk zijn voor economische groei en de concurrentiekracht van de EU. Enkele lidstaten benadrukten dat de discussie rond sociale investeringen niet mag interfereren met de lopende besprekingen over het European Globalisation Adjustment Fund (EGF) in ECOFIN.

1.12 Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (Volksgezondheid)

Op 30 november 2023 vergaderden de EU-ministers van Volksgezondheid in de EPSCO Raad Volksgezondheid. Verschillende dossiers werden besproken, waaronder de open strategische autonomie op vlak van volksgezondheid. De lidstaten verwelkomden de recente mededeling van de Commissie over de aanpak van geneesmiddelentekorten in de EU, met name de opstelling van een EU-lijst van kritieke geneesmiddelen en van een Alliantie Kritieke Geneesmiddelen. Verder namen de ministers de conclusies aan over geestelijke gezondheid en werden lopende legislatieve dossiers besproken, waaronder de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens, een modernere vergoedingen-structuur van het Europees Geneesmiddelenbureau, alsook het voorstel voor een verordening betreffende stoffen van menselijke oorsprong. Er werd eveneens een stand van zaken gegeven over de onderhandelingen inzake het Pandemieverdrag. Minister Vandenbroucke stelde ten slotte de Volksgezondheidsprioriteiten van het inkomende Belgische voorzitterschap van de EU voor.

1.13 Europese ministers van cohesiebeleid bespreken het belang en de bijdrage van de cohesiefondsen aan de strategische autonomie van de EU

De Europese ministers bevoegd voor cohesiebeleid kwamen in de Raad Algemene Zaken in Brussel samen op 30 november. De vergadering ging van start met de aanneming van Raadsconclusies over de toekomst van het cohesiebeleid. In deze conclusies gaat onder andere aandacht uit naar het langetermijnkarakter van het cohesiebeleid, afstemming van het beleid op de verschillende territoria, de nood aan vereenvoudiging en de link van het beleid met hervormingen. Daarnaast vonden er twee beleidsdebatten plaats. Het eerste debat betrof de afsluiting van de 2014-2020 programmaperiode. De afsluiting heeft heel wat vertraging opgelopen als gevolg van de introductie van nieuwe instrumenten en toegenomen flexibiliteit als reactie op de verschillende crisissen die plaatsvonden de voorbije jaren. Het tweede debat betrof de bijdrage van het cohesiebeleid aan de strategische autonomie van de EU. Alle lidstaten waren het erover eens dat open strategische autonomie essentieel is voor de EU, en dat cohesiebeleid hier inderdaad een belangrijke rol in speelt. Sommige lidstaten willen steun via het cohesiebeleid ook uitbreiden naar grote ondernemingen om strategische sectoren binnen de EU te versterken, maar anderen - waaronder België en Vlaanderen behouden de focus liever op kmo's.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In november 2023 werden vier voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- steunkader voor intermodaal goederenvervoer
- bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of voor de voortplanting giftige stoffen
- minimumvoorschriften om hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie te voorkomen en tegen te gaan
- bescherming van reizigers

In november 2023 werden 14 voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- de hervormings- en groeifaciliteit voor de westelijke Balkan
- oprichting van een EU-talentedpool
- Servische paspoorten die zijn afgegeven door het Servische coördinatiedirectoraat
- het gemeenschappelijk douanetarief voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- autonome tariefcontingenten van de Unie voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- bewakingskader voor de veerkracht van de Europese bossen
- maximumgehalten aan residuen van thiacloprid
- politieke samenwerking bij de voorkoming, de opsporing en het onderzoek van migrantensmokkel en mensenhandel
- Twee voorstellen tot verlenging van maatregelen inzake de energiecrisis
- snellere invoering van hernieuwbare energie
- passagiersrechten in het kader van multimodale reizen
- handhaving van passagiersrechten in de Unie
- bestrijding van seksueel misbruik van kinderen online

2.2. Aangenomen richtlijnen

In november 2023 werd 3 aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- Op afstand gesloten overeenkomsten inzake financiële diensten
- invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen
- de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 6 richtlijnen reeds omgezet.

Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	24	20	20	20	20	22	22	22	19	19	19	20

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
 Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management